

VROČICA RAZISKOVANJA POD POLJANO

Matic Di Batista

Hodim po belem prostranstvu, sonce pripeka, v glavi mi občasno piska. Vsake toliko se v vidnem polju pojavi večja zaplata ruševja, ki omili bleščanje sonca na snežni odeji. Teren sicer ni pretirano razgiban, a vseeno sta frekvenca dihanja in srčni utrip precej visoka. Vseeno grem pogledat še en potencialno zanimiv dihalnik. Večja zaplata brez snega, par metrov pod snegom tla in na robu luknja, ki izgleda kot jama. Glede na stanje zadnjih dveh dni – viroza in bivanje v ne ravno toplem stanu – se raje ne bi spuščal do dna dihalnika ... Bomo preverili poleti. Vzamem točko, najdem Špelo, malo posediva, da se spočijem in greva proti dolini.

Tako nekako se je končala najina prva zimska akcija na planino Poljana, kjer sva iskala dihalnike in se spustila (bolj Špela, jaz sem bil itak čisto fuč) v par zanimivih, ki so se navadno končali s snegom. Tale zadnji dihalnik se je kasneje izkazal za precej perspektivno jamo – Grvn. Še nekoliko kasneje sta se notri povezali še dve: Rajža in 4P. Sistem je sedaj najdaljši na Poljani. In čeprav so mu v zadnjem letu vzeli pozornost drugi (tudi Rajža in 4P), smo se vseeno uspeli nekajkrat spraviti raziskovat tudi to jamo. Poleg spodnjih delov smo enkrat raziskovali pod Zeljem, kjer smo posneli reel, ki ima trenutno največ ogledov na društvenem Instagram profilu. Na ostalih akcijah smo se pa posvečali nadaljevanjem v spodnjih delih.

Ravno značaj spodnjih delov je verjetno botroval redkosti obiskov. Blato, ki sega nekje od 400 do 450 metrov globine, odzame ves čar dolgim freatičnim prepletom. Tudi bivak Brač, ki klavrno sameva nekje v sredini tega blatnega sveta, je vse prej kot vabljev za daljše raziskovalne akcije. Je pa precej težko raziskovati na enodnevnih eskapadah, saj so deli dovolj daleč, da se akcije hitro raztegnejo proti 20 uram. To so občutili tudi raziskovalci delov okoli RGB meandra in pod Opero. Kljub velikim odkritjem si niso želeli nazaj že prihodnji vikend. Ti deli so sicer zelo zanimivi, saj smo tu prvič naleteli na večjo količino vode. Na nekem mestu se sicer prostoren vodni meander preveč zoži, a so raziskovalci Tinkara, Pero, Samo in Matija našli višje fosilne rove. Ti so baje manj vabljevi, a imajo prepah in zanimivo smer, da se povežejo z drugimi deli jame. Bomo videli, ko raziskovalci dovolj pozabijo na zadnjo akcijo.

Kakorkoli že, imeli smo tudi dve večdnevni akciji in tako upravičili

obstoj tistega slabega izgovora za bivak. Večinoma smo raziskovali v Podpaškem breznu. S Špelo in Vidom smo tam naleteli na precej preprišen in moker del jame. Blata sicer ni bilo, je bilo pa kar nekaj neprijetnih ožin – tudi takih, kjer se je potrebno delno namočiti v lužo. Da o dolgem, nizkem rovu, polnem ostrih kamnov po dnu, po katerem se celo večnost plaziš in nabiraš modrice, niti ne govorim – kje je blato, ko ga potrebuješ. V Podpaških delih se je Vid zatlačil

skozi precej obupen podor, ki se je na drugi strani žal nadaljeval s prostornim rovom. Zakaj žal? Ker bo treba skozi še večkrat. Vida je prvič tako odneslo med bloki, da za nazaj ni več prepoznal prave poti in je iskal mesta, kjer je čutil prepah, da mu je pokazal pravo pot. Rov zadaj se eventuelno prevesi v vodni kanjon. To je bila druga večja tekoča voda v jami. V dveh akcijah smo prišli že do pravega kolektorja, ki se je v dolvodnem delu zaključil s sifonom.

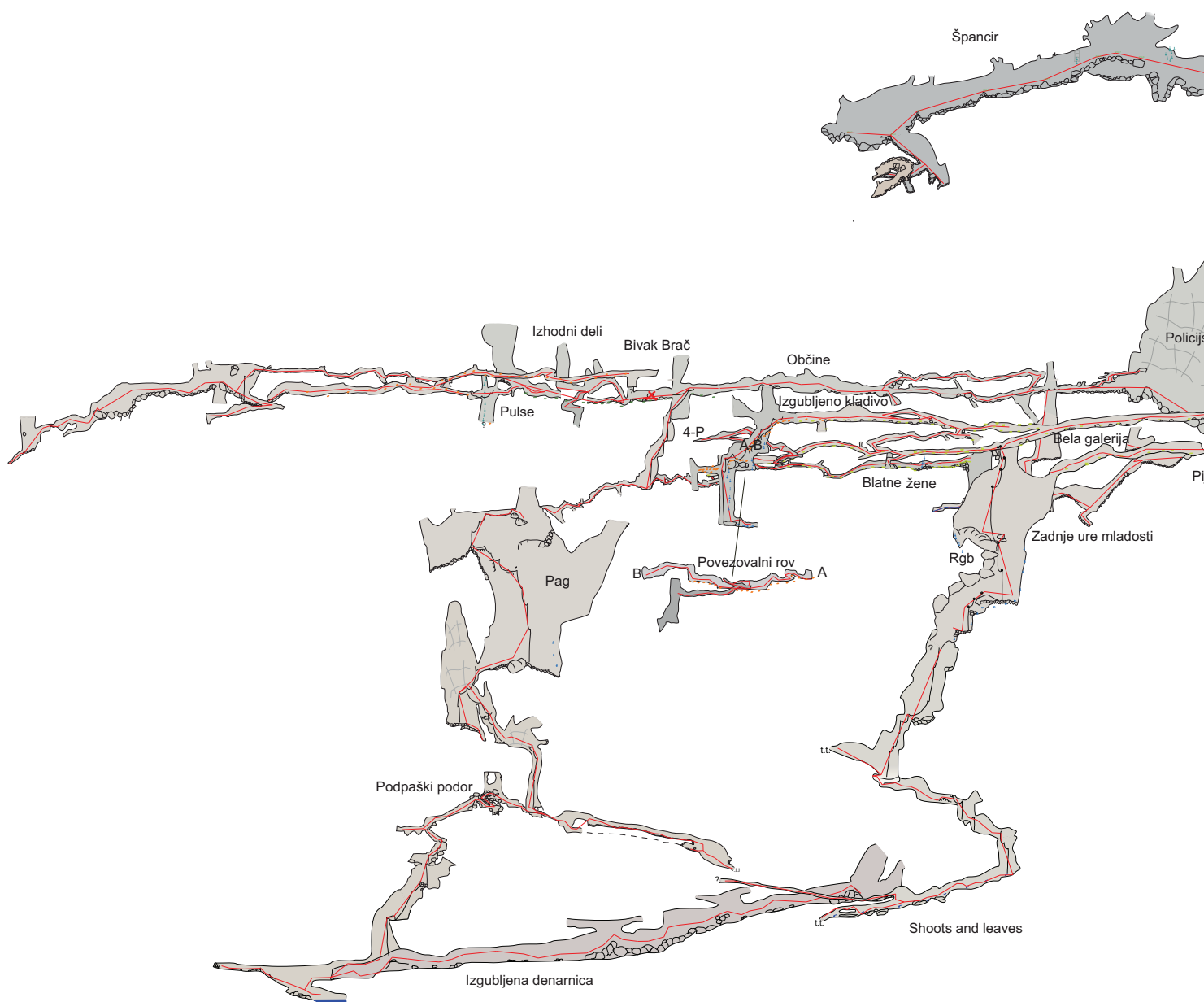
Raziskovalci delov pod RGB. Foto: Peter Mašič

Ekipa prvega prečenja Foto: Matic Di Batista

Grvn (k. š. 13163)

Iztegnjeni profil

V gorvodni smeri smo sledili vodi več sto metrov in na koncu prišli do razcepa – ena v levo in druga v desno in vsaka je imela svoj potoček, po nekaj metrih pa stopnja, ki je še nismo preplezali. Ti deli so zanimivi predvsem zato, ker gredo pod Špencir in so posledično blizu Poljane.

Raziskovanje v spodnjih delih Grvna je precej zabavno početje. Preprih je, rovi se cepijo, brezna se ne končajo. A hkrati ima grenak priokus, ker je potrebno skozi blatne dele, da pridemo do suhih in čistih. Ker so ti deli tudi precej oddaljeni od znanih vhodov, bi se počasi spodobilo najti novega. Kaj pa je to težkega na Poljani? Na površju kar mrgoli dihalnikov in pihajočih špranj, le spraviti se je treba tja in kako malenkost razširiti.

...

Hodim po zeleni pokrajini, pogled mi zakriva ruševje, iz katerega se neznosno kadi – spet je leto cvetenja. Še več ga bo ... Znoj mi kaplja s čela, v ušesih mi piska. Neznanska vročina in pripekajoče sonce. Kaj bi dal za požirek vode, za sneg, za mrz. Kaj bi dal, da ne bi bil oblečen v polno jamarsko opravo, primerno za mrzle, visokogorske jame. Prebijam se skozi neprehodno goščavo, prepričan, da smo nekoč tu našli pot. Špela in Vid mi sledita. Večinoma se ne strinjamo, kam je treba, in vsake toliko vsak zaide na svojo napačno pot. Iščemo naše nahrbtnike, ki smo jih dan nazaj pustili pred vhodom v 4P. Nekje, 400 metrov pod površjem, se je rodila briljantna ideja – kaj pa če bi mi naredili prečenje in gremo ven skozi Grvn. Selektivni spomin nam je zagotovil, da

je od ene jame do druge praktično pot. No, sedaj vemo, da temu ni tako. Ali pa je vsaj nismo našli. Po kaki uri vseeno pridemo do naših stvari in srečni zaključimo, da morda le ni bila najboljša ideja in da jo ponovimo le, če nam kdo prinese robo od enega vhoda do drugega. Sistem Grvn-Rajža-4P je trenutno dolg 13.434 metrov in globok 676 metrov. Ima več nadaljevanj in se trenutno najbolj odpira v smeri proti SZ. Nekaj malega pa tudi proti SV. Če nam bodo

jamski bogovi namenili srečo, se kmalu priključi še kaka jama. Morda celo Dlvn. Vsekakor potencial za dolžino tu ni zanemarljiv. ■

Vid v Podpaškem podoru. Foto: Špela DI Batista Borko

Prvo prečenje uspelo! Rahlo zmatrani in blaženo nevedni, kaj vse nas še čaka. Foto: Matic Di Batista